

ЗАКОН за експортното застраховане

Обн., ДВ, бр. 61 от 29.05.1998 г., изм. и доп., бр. 112 от 29.12.2001 г., кн. 6/98 г., стр. 96, т. 6, р. 2, № 275

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) С този закон се уреждат условията и редът за застраховане и презастраховане за сметка на държавата на кредити, гаранции и финансови загуби, свързани с производство и износ на български стоки и услуги или с осъществяване на български инвестиции в чужбина.

(2) (Нова - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Застраховането по ал. 1 осигурява търговците в случаите на понесени от тях имуществени вреди, настъпили вследствие на търговски или нетърговски риск.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Застраховането по ал. 1 има за цел:

1. осъществяване на националната стратегия в областта на външнотърговския обмен и реализиране на български инвестиции в чужбина;
2. развитие на експортния потенциал на страната и повишаване конкурентоспособността на износа на български стоки и услуги на международните пазари.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) (1) Дейността по този закон се извършва от акционерно дружество "Българска агенция за експортно застраховане", наричано по-нататък "БАЕЗ" - АД. Застрахователните и презастрахователните договори се сключват от името на "БАЕЗ" - АД.

(2) Държавата, представлявана от министъра на икономиката, притежава не по-малко от 95 на сто от капитала на "БАЕЗ" - АД.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) (1) Дейността за сметка на държавата по този закон се извършва чрез:

1. застраховане срещу непазарен риск на кредити, гаранции и финансови загуби, свързани с производство и износ на български стоки и услуги или с осъществяване на български инвестиции в чужбина;
2. застраховане срещу пазарен риск на кредити, гаранции и финансови загуби, свързани с производство и износ на български стоки и услуги или с осъществяване на български инвестиции в чужбина, който не може да бъде застрахован или презастрахован на застрахователния пазар свободно, в случаите от съществен интерес за националната икономика, въз основа на решение на Междуправителствения съвет по експортно застраховане, наричан по-нататък "Междуправителствения съвет";
3. презастраховане на застрахователни договори за рискове по т. 1 и 2, сключени от чуждестранни институции за експортно застраховане, при условия на взаимност между "БАЕЗ" - АД, и съответната чуждестранна институция за експортно застраховане.

(2) Във връзка с осъществяването на дейността по ал. 1 "БАЕЗ" - АД, може да извършва дейност по предоставяне на услуги на чуждестранни институции за експортно застраховане при условията на взаимност.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Непазарен риск по този закон е:

1. краткосрочен, средносрочен и дългосрочен нетърговски риск;
2. средносрочен и дългосрочен търговски риск;
3. краткосрочен търговски риск, с изключение на риска, определен в чл. 5 като пазарен.

(Глава втора, загл. отм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.)

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) (1) Пазарен риск по този закон е всеки краткосрочен търговски риск, при който длъжник по договора за износ е частноправен субект, който е юридическо или физическо лице от държава, определена като държава с пазарен риск.

(2) Списък на държавите с пазарен риск по ал. 1 се приема и обнародва в "Държавен вестник" от Министерския съвет.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Нетърговски риск по този закон е:

1. настъпване на извънредни обстоятелства в държавата на длъжника или в трета, свързана с плащанията държава, възпрепятстващи уреждането на задължения, свързани с производството и износа на български стоки и услуги или с осъществяването на български инвестиции в чужбина, в това число:
 - а) възникване на политически събития, като война, преврат, граждански безредици, бунтове, стачки, ембарго, както и природни бедствия или други събития със сравним ефект;
 - б) обявяване на общ мораториум върху плащанията;
 - в) промени в режима на валутните плащания;
 - г) приемане или изменение на нормативни актове или решения на правителството или на друг държавен орган;

д) конфискация или национализация;

2. отказ за плащане или просрочване на дължимото плащане повече от 3 месеца, когато длъжник е чужда държава, държавен орган или държавна организация на чужда държава, за които не може да се приложи процедура по обявяване в несъстоятелност;

3. ограничения или забрана за износ на стоки или услуги в изпълнение на задължения по международни договори, по които Република България е страна, препятстващи изпълнението на сключени преди тяхното въвеждане договори за износ.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) (1) Търговски риск по този закон е:

1. неплатежоспособност или обявяване в несъстоятелност на длъжника по договора;
2. закъснение на дължимо плащане повече от 3 месеца след настъпване на датата на плащането, указана в договора, по причини, несвързани с изпълнението на договора;
3. едностранно прекратяване на договор от длъжника без наличието на правно основание за това;
4. отказ на длъжника да приеме стоките или услугите - предмет на договора, без наличието на правно основание за това.

(2) В случаите по ал. 1 не е налице търговски риск, когато длъжник по договора е чужда държава, държавен орган или държавна организация на чужда държава.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) При застраховане по чл. 3, ал. 1 размерът на застрахователното обезщетение е не повече от 90 на сто от застрахователната сума при застраховане срещу нетърговски риск и не повече от 85 на сто от застрахователната сума при застраховане срещу търговски риск.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) В Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година се предвижда максимален размер на средствата от републиканския бюджет за изплащане на застрахователни обезщетения по чл. 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Средствата по ал. 1 се предоставят при недостиг на средствата по сметката по чл. 14, ал. 2 въз основа на решение на Междудементствения съвет.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.)

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) "БАЕЗ" - АД, може да сключва застрахователни и презастрахователни договори по чл. 3 до максималния размер на предвидените по този закон средства.

Чл. 10а. (Нов - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) За дейността на "БАЕЗ" - АД, по този закон не се прилагат разпоредбите на Закона за застраховането.

Глава втора

(Предишен текст на глава трета - ДВ, бр. 112 от 2001 г.)

МЕЖДУВЕДОМСТВЕН СЪВЕТ ПО ЕКСПОРТНО ЗАСТРАХОВАНЕ

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) (1) Към Министерския съвет се създава Междудементствен съвет по експортно застраховане за провеждане на държавната политика при застраховане и презастраховане по този закон на кредити, гаранции и финансови загуби, свързани с производство и износ на български стоки и услуги или с осъществяване на български инвестиции в чужбина.

(2) Междудементственият съвет се състои от 7 членове. Министърът на икономиката по право е председател на Междудементствения съвет.

(3) Министърът на икономиката, министърът на финансите, министърът на земеделието и горите, министърът на външните работи, директорът на Агенцията за застрахователен надзор към министъра на финансите и управителят на Българската народна банка предлагат свой представител за член на Междудементствения съвет.

(4) Министър-председателят назначава членовете на Междудементствения съвет и определя тяхното възнаграждение.

Чл. 12. (Отм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.)

Чл. 13. (1) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Междудементственият съвет:

1. определя общата политика и експозициите по държави за дейността по чл. 3 в рамките на утвърдените за съответната година целеви средства от републиканския бюджет;
2. ежегодно предлага за включване в проекта на Закон за държавния бюджет за следващата година размера на средствата за изплащане на застрахователни обезщетения по чл. 3;
3. утвърждава основните насоки на дейността на "БАЕЗ" - АД, по чл. 3, включително общите условия по видове застраховки;
4. определя реда за застраховане срещу краткосрочен непазарен риск;
5. взема решения за застраховане срещу средносрочен и дългосрочен непазарен риск за всеки конкретен случай;
6. взема решения за изплащане на застрахователните обезщетения по сключените застраховки по чл. 3;
7. одобрява тарифна таблица за прилаганите застрахователни премии по застраховките по чл. 3, ал. 1;
8. одобрява сключването на договори за презастраховане на застраховките по чл. 3, ал. 1;
9. одобрява разходите за дейността на "БАЕЗ" - АД, по чл. 3;
10. подготвя годишен отчет за дейността по чл. 3 и го представя в Министерския съвет до 31 март следващата година;
11. приема и други решения във връзка с дейността на "БАЕЗ" - АД, по този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Министерският съвет приема правилник за дейността на Междудементствения съвет.

(3) (Нова - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Междудементственият съвет прави предложение до Министерския съвет за приемане на решение за прехвърляне на сключените от "БАЕЗ" - АД, по реда на този закон застрахователни и презастрахователни договори в случай на откриване на производство за ликвидация или несъстоятелност на "БАЕЗ" - АД.

Глава трета

(Предишен текст на глава четвърта - ДВ, бр. 112 от 2001 г.)

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) За дейността по този закон "БАЕЗ" - АД, води отделна аналитична счетоводна отчетност.

(2) (Нова - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) За извършването на финансовите операции във връзка с дейността по този закон се открива и води отделна банкова сметка на "БАЕЗ" - АД.

(3) (Нова - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Разпореждането със средствата по сметката по ал. 2 се извършва при условия и по ред, определени в правилника за дейността на Междудементствения съвет.

(4) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Средства по сметката се набират от:

1. приходи от дейността по чл. 3;
2. допълнителен трансфер на средства от републиканския бюджет;
3. дарения и безвъзмездни помощи;
4. други приходи.

(5) (Отм., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Средства по сметката се разходват за:

1. изплащане на застрахователни обезщетения и отстъпени премии във връзка с дейността по чл. 3;
2. изплащане на възнагражденията на членовете на Междудементство - ния съвет;
3. покриване на административни разходи за дейността на "БАЕЗ" - АД, по този закон;
4. други извънредни разходи във връзка с дейността на "БАЕЗ" - АД, по този закон.

(6) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Неизразходваните до края на годината средства по сметката остават като преходен остатък и се използват по предназначение през следващата година.

(7) (Нова - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Контролът върху финансовите операции във връзка с дейността по чл. 3 се осъществява от Сметната палата.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) (1) Средства по сметката по чл. 14, ал. 2 не могат да се използват за удовлетворяване на задължения към кредитори по застрахователни договори, сключени от "БАЕЗ" - АД, за собствена сметка, както и за административни и други разходи на "БАЕЗ" - АД, за дейности извън посочените в чл. 3.

(2) В случай на обявяване на "БАЕЗ" - АД, в несъстоятелност средствата по сметката по чл. 14, ал. 2 не влизат в масата на несъстоятелността.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) "БАЕЗ" - АД, периодично предоставя информация на Междудементствения съвет за извършените операции по сметката по чл. 14, ал. 2.

Чл. 17. (Нов - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) Приходите от дейността по чл. 3 и приходите по чл. 14, ал. 4, т. 3 и 4 се освобождават от държавни и местни данъци и такси.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Параграф единствен. (Предишен § 1 - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) По смисъла на този закон:

1. "Български стоки" са стоките, чийто български произход е удостоверен с документ, издаден от компетентните органи на Република България.

2. (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) "Български услуги" са услугите, предоставяни на чуждестранно физическо или юридическо лице от търговец, регистриран по Търговския закон.

3. (Нова - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) "Български инвестиции" са инвестициите, осъществени в чужбина от търговец, регистриран по Търговския закон.

4. (Предишна т. 3, изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) "Краткосрочен риск" е рискът за период до една година.

5. (Предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) "Средносрочен риск" е рискът за период от една до пет години.

6. (Предишна т. 5, изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.) "Дългосрочен риск" е рискът за период над пет години.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. отм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.)

§ 2 - § 3. (Отм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г.)

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за експортното застраховане

(ДВ, бр. 112 от 2001 г.)

§ 25. Министерският съвет приема и обнародва в "Държавен вестник" списъка на държавите с пазарен риск по чл. 5, ал. 2 в едномесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 26. Министерският съвет приема съответните изменения в правилника за дейността на Междудементствения съвет по експортно застраховане в тримесечен срок от влизането в сила на този закон.